

HVĚZDNÁ BUDOUCNOST SLUNEČNICE ROČNÍ

All-star future of sunflower

Ondřej SKALA

Syngenta Czech s.r.o.

Summary: Syngenta's sunflower genetics represents a global leader in this segment for several years. This position was also many times justified in strip trials by SPZO company in the Czech Republic. Winner of the year 2017 is a new launched variety SY Diamantis. Altogether Syngenta's varieties reached 106,7 % in yield compared to 96,9 % in average for all competitors. Syngenta's czech sunflower portfolio offer covers all cultivating areas and both imazamox technologies also for season 2018.

Keywords: *hybrid, sunflower, Clearfield, technology, SY, high oleic*

Souhrn: Společnost Syngenta je již po mnoho let globálním lídrem v oblasti výkonnosti odrůd slunečnice roční. Tuto pozici mnohokrát obhájila v pokusech Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejnin v České republice. Vítězem pro rok 2017 v těchto pokusech se stala nově uvedená odrůda pro sezónu 2018 SY Diamantis. Odrůdy společnosti Syngenta dosáhly v průměru 106,7 % výnosu oproti 96,9 %, které v průměru dosáhla konkurence. Také v roce 2018 přináší Syngenta ve své nabídce odrůd slunečnice roční spektrum pokrývající všechny pěšební oblasti a technologie založené na účinné látce imazamox.

Klíčová slova: *hybrid, slunečnice, Clearfield, technologie, SY, olejová kyselina, HO*

Úvod

Slunečnice roční patří na našich polích stále k minoritně pěstovaným plodinám. V roce 2017 byla pěstována na 21,6 kha. O finální ploše ve velké míře rozhoduje průběh zimního období a stav ploch řepky na jaře, kdy je slunečnice mnohdy volena jako náhradní plodina. To způsobuje každoročně významné výkyvy tohoto čísla.

Šlechtění řepky ozimé již dospělo kvalitou produkovaného oleje takřka na úroveň oleje slunečnicového, ten si však stále nese punc kvality u výsledného spotřebitele. I v případě slunečnicového oleje ale došlo k výraznému posunu. Vedle vysokého obsahu zastoupených nenasyčených mastných kyselin spolu s vysokým obsahem vitamínu E v podobě tokoferolů a tokotrienolů je zde také možnost volit ze sortimentu tzv. high olejek, které posunují slunečnicový olej na úroveň kvalitního olivového oleje. U této slunečnice se kyselina olejová vyskytuje často v téměř 90 procentech

všech případech zastoupených mastných kyselin, které ve formě triacylglycerolů olej tvoří.

Odrůdy slunečnice roční společnosti Syngenta představují globální lídry. To je dáno nejen výnosy nažek a ve finále také oleje, ale především agrotechnickými vlastnostmi. Mezi ně patří velmi vysoká odolnost nabízených odrůd k nedostatku vody spojená s tolerancí vysokých teplot, tak i obecná nenáročnost na půdní podmínky. Vzhledem ke sledovaným trendům ve změnách klimatických podmínek v posledních několika dekádách patří tyto vlastnosti odrůd k určujícím kritériím v průběhu šlechtění. Důležitým parametrem je také výška odrůd. Hybridy společnosti Syngenta se až na výjimky řadí obecně k nižším odrůdám, lze je tak snadno ošetřovat v průběhu vegetace bez rizika poškození technikou. Výhodou je také možnost výběru z odrůd určených pro postemergentní technologie regulace plevelů ve slunečnici. Mezi ně patří technologie Clearfield® a Clearfield Plus®.

Listego Plus®- nedílná součást technologie Clearfield Plus®

Listego Plus® je herbicid určený výhradně do technologie Clearfield Plus® ve slunečnici. Vždy je nutno mít na paměti kompatibilitu technologie a odrůdy. Standardní odrůdy slunečnice i ty čistě Clearfieldové likviduje. Jedná se o selektivní herbicidní přípravek určený na dvouděložné a jednoděložné jednoleté plevely. Clearfield Plus® technologie na rozdíl od čistě Clearfieldové je založena na jediném genu rezistence k účinné látce imazamox u odrůd Clearfield Plus® slunečnice. Tato nová technologie zajišťuje vyšší

toleranci a selektivitu k účinné látce imazamox. Vzhledem k novému systému smáčedel zabudovanému v herbicidu Listego Plus® si tento přípravek umí snadněji a účinněji poradit s jednoděložnými i dvouděložnými pleveli. Přípravek Listego Plus® aplikujeme postemergentně, a to v růstové fázi slunečnice BBCH 12-18 anebo v případě jednoděložných plevelů BBCH 11-13 a dvouděložných plevelů BBCH 12-14. Po období silného sucha doporučujeme aplikaci rozdělit do dvou aplikací po 1,0 l/ha s odstupem dvou týdnů.

Listego®- základ Clearfield® technologie ve slunečnici

Listego® patří mezi selektivní herbicidy určené pro Clearfield® technologii. Obsahuje 40 g/l účinné látky imazamox. Registrovaná dávka pro použití ve slunečnici je 1,25 l/ha. Aplikuje se postemergentně ve

fázi dvou až šesti pravých listů slunečnice a dvou až čtyřech párech pravých listů plevelu. Listego® účinkuje na běžně se vyskytující plevely, jako jsou bažanka roční, řepaň, rdesno červicev, lilek černý, ježatka kuří noha, bér zelený či rosička krvavá. Po období silného

sucha doporučujeme aplikaci rozdělit do dvou aplikací po 0,625 l/ha s odstupem dvou týdnů.

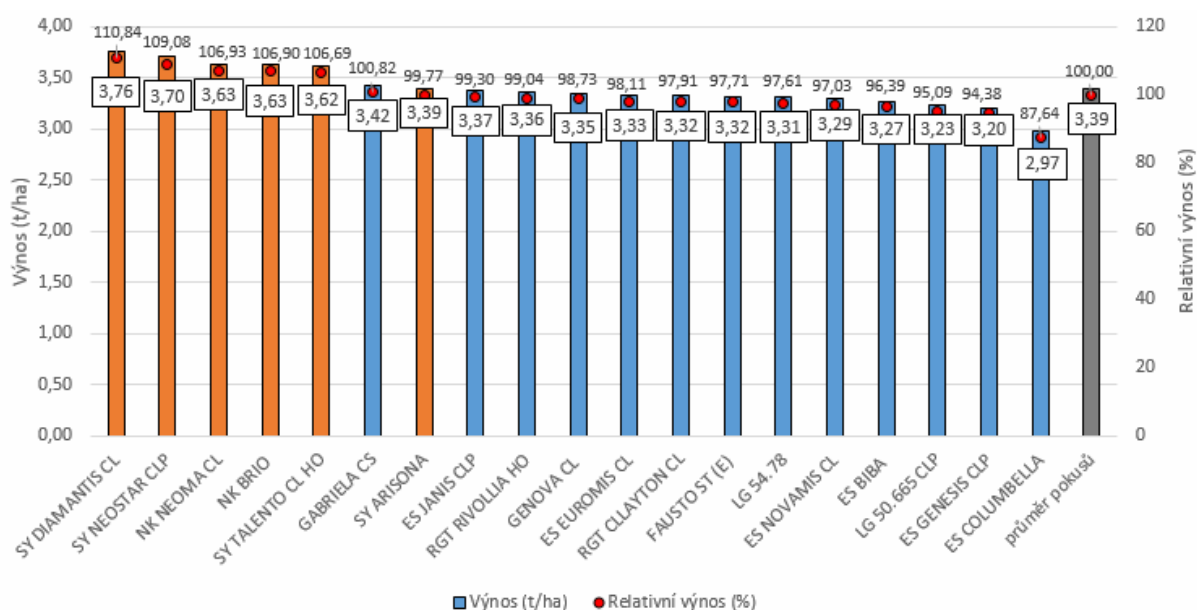
Obsah. O výkonnosti hybridů slunečnice společnosti Syngenta si lze snadno vytvořit obrázek na základě dlouhodobých výsledků poloprovozních pokusů vedených Ing. Božetěchem Málkem ze společnosti SPZO.

Zde v roce 2017 obsadily odrůdy společnosti Syngenta přední příčky s průměrem 106,7 % výnosu oproti veškeré konkurenci, která dosahovala v průměru 96,9 % viz. graf 1. V případě dvouletého průměru se jednalo o hodnoty 103,9 % pro Syngentu a 97,2 %

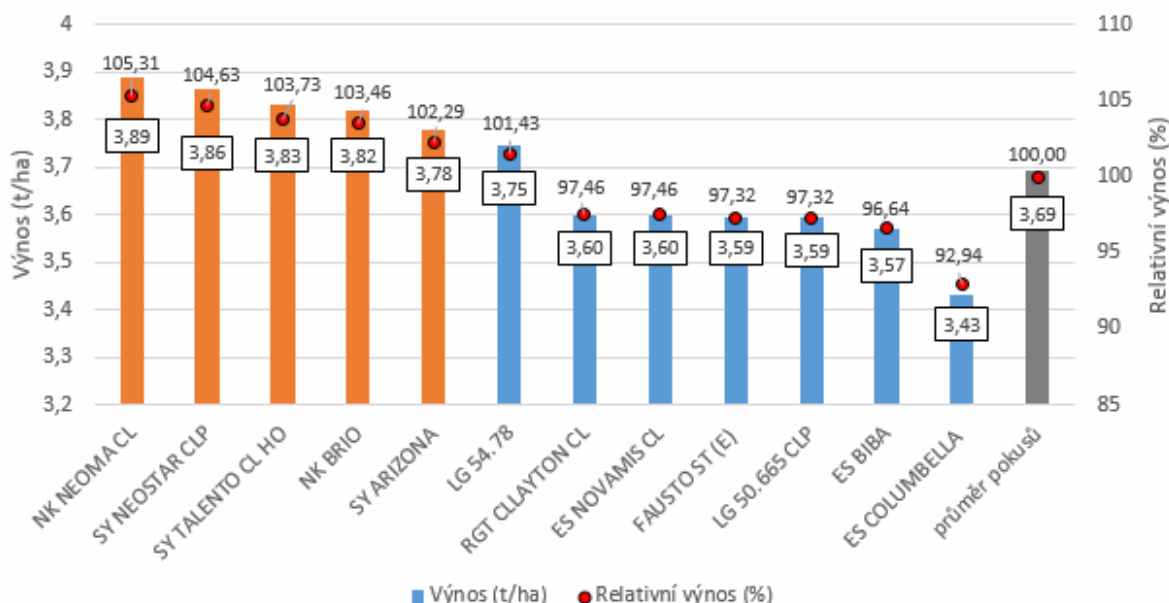
v průměru pro konkurenci, přičemž nejslabší odrůda společnosti Syngenta dosáhla 102,29 %, tedy i tak výrazně překonala průměr pokusu viz. graf 2. Navíc odrůdy společnosti Syngenta na předních příčkách mezi sebe nepustily žádnou konkurenční odrůdu.

Navíc pro sezónu 2018 přinášíme novinky v podobě ještě výkonnějších materiálů. Bude se jednat o ranou až středně ranou novinku spadající pod Clearfield Plus® technologii pod názvem SY Bacardi a také vítěze POP SZPZO 2017 (viz graf 1.) odrůdu SY Diamantis, která rozšíří paletu odrůd technologie Clearfield®.

Graf 1. POP SPZO 2017 - slunečnice, průměrné hodnoty výnosů, v t/ha při 8% vlhkosti nažek, n = 3

Graf 2. POP SPZO - slunečnice, průměrné výnosy 2016 - 2017, (n = 6)

SY Bacardi- novinka sezóny 2018 v segmentu Clearfield Plus®

Raný až středně raný hybrid s normálním typem oleje technologie Clearfield Plus® vhodný i do suchých oblastí s vysokou energií počátečního růstu a nepoléhavostí během celé vegetace. Jedná se o středně vzrůstnou odrůdu s mohutným olistěním, která nedo-

zrává na zeleném stonku, má převislý úbor s výborným dopylením a HTS 54 g. Tato odrůda se vyznačuje širokou adaptabilitou a stabilitou ve výnosu, obsahu oleje i výšce rostlin. Překvapuje výborným zdravotním stavem. Nedoporučujeme ji přehustit.

SY Diamantis- novinka sezóny 2018 v segmentu Clearfield®, vítěz POP SPZO 2017

Odrůda SY Diamantis přináší nový standard výše výnosů do technologie Clearfield® v odrůdách se standardním typem oleje. To dokazují nejen výsledky POP SPZO 2017, ale také jedny z vůbec nejvyšších a stabilních výnosů mezi odrůdami tohoto segmentu v Maďarsku. Jedná se o středně raný hybrid s převislým úborem v průměru 19,5 cm širokým na středně vysoké rostlině, která je mohutně olistěna a

vytváří dojem velmi vyrovnaného uniformního porostu. Nedozrává na zeleném stonku. Doporučujeme jej do extenzivních i intenzivních podmínek.

Vedle novinek však mohou pěstitelé vybírat ze zavedených a odzkoušených odrůd. Zde je celkový přehled portfolia pro sezónu 2018.

	Standard. složení MK v oleji	Zvýšený obsah k. olejové
Standardní slunečnice (imazamox sensitivní)	SY Arisona NK Brio	SY Valeo
 Listego	NK Neoma SY Diamantis	Talento
 Listego Plus	SY Bacardi SY Neostar	

NK Brio- vysoce výnosná nenáročná odrůda do konv. technol., vítěz POP SPZO 2015

NK Brio patří dlouhodobě mezi úspěšné odrůdy na našem trhu. Spadá do segmentu klasických slunečnic se standardním typem oleje. Jedná se o ranou odrůdu, která snáší brzké setí a následně vytváří mohutný kořenový systém. Ten hybridu umožňuje rychlý počá-

teční vývoj. Odrůda NK Brio patří vedle odrůdy SY Arisona, Bacardi a Diamantis mezi nejvíce suchovzdorné odrůdy v našem portfoliu. Tuto odrůdu doporučujeme pro široké rozpětí pěstebních podmínek z důvodu její vysoké míry plasticity a univerzálnosti.

SY Arisona- odrůda do sucha a horka

Jak sám název odrůdy napovídá, tato odrůda byla vyšlechtěna pro suché podmínky, kde slunečnice strádá také vysokými teplotami. Jedná se o standardní slunečnici co do technologie i složení oleje. Období sucha jí pomáhá překonat rozsáhlý kořenový systém

spolu s mohutným stonkem. Tato odrůda také výborně odolává případnému poléhání. Úbor je převislý s nažkami o HTS rovno 59 g a olejnatostí 49,4 %. To vše je podpořeno výborným zdravotním stavem.

NK Neoma- vysoce výnosná nenáročná odrůda do Clearfield® technologie

Odrůda NK Neoma vychází svým genetickým základem z hybridu NK Brio. NK Neoma si nese všechny kvality NK Brio, jak ukazují nejen krátkodobé, ale i dlouhodobé výsledky pokusů například společnosti SPZO. Odrůda NK Neoma má vysoký výnosový potenciál a stabilita výnosu je podpořena dobrou tolerancí k chorobám. Tím, že NK Neoma nemá žádné

speciální nároky na pěstování a snáší dobře různé půdně-klimatické podmínky, je možné ji pěstovat ve všech regionech určených pro produkci slunečnice. Dobré zkušenosti pěstitelů využívající přednosti technologie Clearfield® zařadily tento hybrid k nejprodávanějším produktům v Evropě.

SY Neostar- standard technologie Clearfield Plus®

Hybrid SY Neostar, obohatil portfolio imidazolin rezistentních hybridů slunečnice v roce 2016. Jeho základ vychází z genetiky hybridu NK Neoma a tudíž i NK Brio. Na rozdíl od NK Neoma je tento hybrid vhodný do systému Clearfield Plus®, které redukuje přechodné zažloutnutí slunečnice po aplikaci imazamoxu. Hybrid SY Neostar obsahuje všechny vlastnosti

hybridu NK Neoma, jako je vysoký a stabilní výnosový potenciál podpořený dobrou tolerancí proti chorobám. Stejně jako zbytek rodiny odrůd vycházející z odrůdy NK Brio nemá tento hybrid žádné speciální požadavky na agrotechniku a dobře snáší všechny pěstitelské podmínky. V rámci nabízeného portfolia se jedná o nejnižší odrůdu.

Talento- hybrid určený do systému Clearfield® se zvýšeným obsahem k. olejové

Hybrid Talento je hybrid slunečnice s vyšším obsahem kyseliny olejové určený pro Clearfield technologii®. Je tak směřován pěstitelům, kteří si chtějí navýšit zisk skrze vyšší kvalitu oleje a zároveň chtějí využít výhody systému Clearfield®. Hybrid Talento je první v tomto segmentu, který společnost Syngenta uvedla na trh. Tato odrůda se vyznačuje celou řadou

výborných agrotechnických charakteristik. Kontrolní hybridy překonává o 10 až 17 % s obsahem oleje 48 %. I ve srovnání s konkurenty se standardním typem oleje, tyto předčil v roce 2017 i ve výši výnosu viz. grafy 1 a 2. Hybrid Talento má nadstandardní odolnost k chorobám v rámci segmentu odrůd se zvýšeným obsahem kyseliny olejové.

Závěr

Pestrá nabídka hybridních odrůd slunečnice roční společnosti Syngenta plně pokrývá pěstební podmínky České Republiky ve standardních i extrémních ročnicích. Demonstované porosty je možné zhlédnout v průběhu polních dnů pořádaných společnostmi SPZO každoročně během srpna.

Mimo to společnost Syngenta interně testuje paletu odrůd, ze kterých je posléze portfolio skládáno a již nyní můžeme prozradit, že v blízké době přineseme mnoho ještě výrazně výkonnějších novinek všech technologií i typů odrůd slunečnice roční.

Kontaktní adresa

RNDr. Ondřej SKALA, Syngenta Czech s.r.o.